

רק באיחור, כאליל, כפאה שר, גינתה ממשלת ישראל את דרום אפריקה. יש לכך סיבות טובות

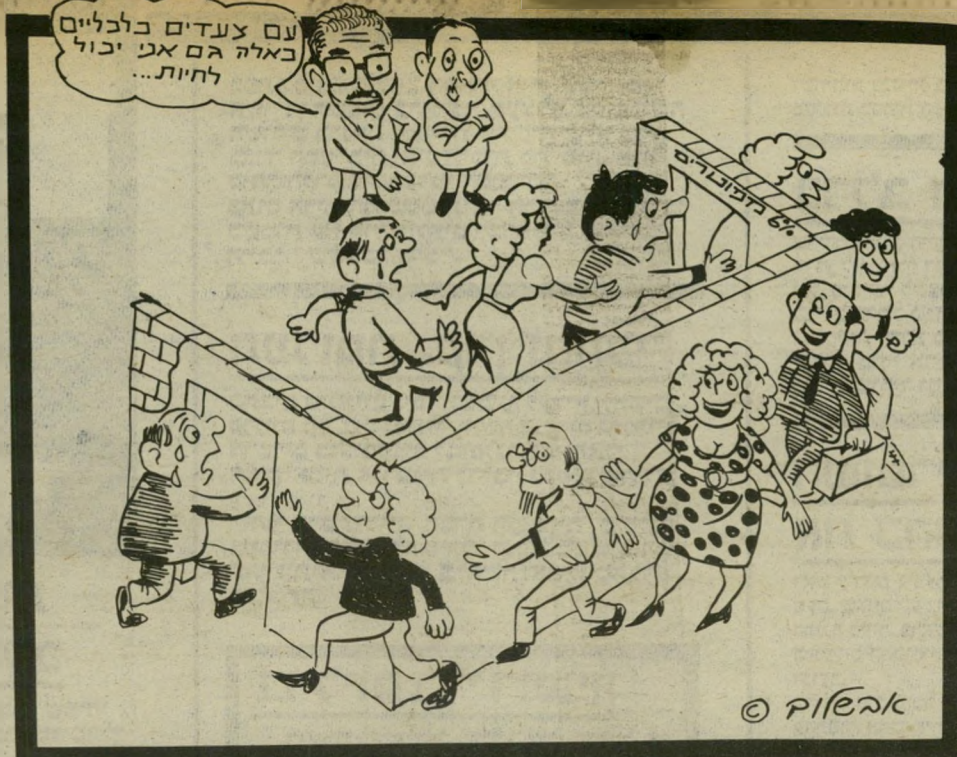
כאירצון רב, באיחור ובמורתיות, זו השבוע המיסוד המדיני בישראל כדי לגנות את המישטר בדרום אפריקה. פשוט לא היתה ברירה. כאשר גואה בעולם כולו התנועה נגד מישטר הריכוזי הוצחני בדרום אפריקה, וכי אשר היודים עומדים בכל מקום כי ראש תנועה זו, אי אפשר היה להמשיך ולשתוק.

הומנת ראש-שבט שחור, המוחזק במולדתו כמשרת מישטר-הריכוזי, לא שיפחה את המצב. האינטרנציונל הסר צייליסטי, שבו מכהן שימעון פרס כסגן-נשיא, התרשם משתיקת ישראל, וכלי-התיקשות בכל העולם חשפו את הקשורים הפוליטיים והכלכליים של ישראל עם מדינת-האפארטהיד.

לא נעים. אי-הרצון להסתייג ממישטר האפארטהיד (ההפרדה) אינו נובע רק מן הקשרים הגלויים והסמויים האלה, וגם לא רק מן הראגה לקהילה היהודית בדרום אפריקה. יש לה סיבות עמוקות יותר.

כי גל גינוי על עורר שאלות מכיכות אפריקה עלול לעורר שאלות מכיכות גם לגבי המצב בישראל. הפועלים השחורים, העובדים בכל-כלה הלכנה בערי דרום אפריקה, כאים ברובם משיתחייכות שחורים, ואסור להם לגור בערי דרום אפריקה, אלא רק בשכונות שבהן הם חיים כתנאים מחפירים. אסור להם להביא את מישי

פחותיהם ולחיות עימן. מצב הפועלים מה-שטחים, העובדים בתלאיב וכי מושבים אינו שונה מזה. בדרום אפריקה שוררים חוקי-חיי רום, המאפשרים מעצר מינהלי בלי מישפט, הרשעה בעוון הודות עם אירגוני-טרור, החוקת חומרת-עמולה אסור ורגלים אפריקאיים. חוקי-חיים דומים מאוד שולטים לגבי הערכים בישראל ובשטחים הכבושים. ממשלת דרום אפריקה מציעה לשחורים, מימשל עצמי במולדת שחורות. ממשלת ישראל מציעה

לתושבי יהודה ושומרון והבל-עזה הצעה דומה מאוד. ממשלת דרום אפריקה מחזיקה בנאמיה השכנה בניגוד להחלטות האו"ם, לוחמת עדי-חורמה בתנועת השיחרור המקומית ופולשת לשם כך מדי פעם למדינות שכנות. ממשלת ישראל מחזיקה בשטחים שכבושה כי 1967, לוחמת עדי-חורמה כאשר-פלי-ש לשם כך ללבנון. יש הברל, יש, כמוכן, הברל חשובים דרום אפריקה פועלת בגלוי על-פי תורת-הגזע, מבית-אולפנו של

ארולף היטלר. ראשיה היו חסידיו היטלר ושירתו אותו במילחמת-העולם. רבים מהם ישבו משוטכים במחנות הסגר בזמן המילחמה. בישראל, האידיאולוגיה הגיוענית היא נחלת מיעוט. רק מעטים, כמו מאיר כהנא, דוגלים בגלוי במהדורה חדשה של תורת היטלר. אך זה היה גם המצב בדרום אפריקה, לפני עליית מיפלגת-השילטון הנוכחית. הדמיון רב למדי. גינויים סתמיים, מן השפה ולחץ, כוודאי לא יבטלו אותו. הדמיון יישאר דמיון.

פרשת לוינסון גרמנית

הבנקאי, אין הוא יודע רבר, ומה שהוא יודע אסור לו לגלות.

בין מארכס לרוטשילד

לפי הסיפור, נתנו גורמים ישראלים, הקרובים לראש ממשלת ישראל, את ידם לעסיד קים שחורים, שנועדו להעביר לבנקאות את משלם-המיסים הגרמנים.

הקורא הגרמני אינו יכול לדעת כי קיים גם אותו החשד במהופ: שהגורר מים הגרמניים מעורבים בפרשה עוזר להעביר כספי-שחוח למיפלגה בישראל, ולרמות את משלם-המיסים הישראלי.

כלומר: קנזיה בינלאומית בין המוסדות של שתי המים לגות הסוציאליסטיות, שבה יד רחצת יד, שמור-ליזאשמור-לך.

הסלכאך בן 70 אינו דמות חדשה בישראל. הוא מילא תמיד תפקיד חשוב לגבי מיפלגת-העבודה הישרא-לית. מבחינה פוליטית הוא פעל כקומיסאר שלה בגרמניה, ומורת שרותיו וכה בתארים נאו. דוקטור ככוד באוניברסיטות תל-אביב וירושלם, פרס מארטין בובר ופרס גולדה מאיר. פעם הגדיר את עצמו כבנקאי בין מארכס ורוטשילד. מכיוון שהיה דמות-מפתח במיפלגה הגרמנית, יכול היה להעניק שרותים רבים למיפלגה הישראלית. אם אבן יש בסיס לחשדות החוקרים הגרמניים, הרי השדרת תים האלה היו שווים תרבה מאוד כסף — בשני הכיוונים.

בשבועות הגרמני דר שפיגל, בוצעו העסקים כך: תרומות המיליונרים שולמו לקרן פרידריך אברט, ונכחו ממס. הקרן הגרמנית, שבראשה עמד ואלטר הסלכאך, העבירה את הכסף — כביכול כתרומה — לקרן בשם קרן פריץ נפתלי, השייכת למעשה למיפלגת-העבודה הישראלית. היא קרויה על שמו של פרץ נפתלי, שר-החקלאות של מפא"י, בשנות ה-50. גם בקרן זו ממלא ואלטר הסלכאך תפקיד מרכזי.

הקרן הישראלית היתה מעבירה את הכסף לבנק שווייצרי.

הבנק השווייצרי העביר את הכסף למיפלגה הגרמנית.

לא יודע כלום

אשר התעורר החשד הזה, ניקר חוקרי התביעה הכללית הגרמנית אצל הסלכאך, שיצא ביתניים לגימלאות. הסלכאך אמר שאינו יודע דבר. כל עיסקי המימון של מיפלגת העבודה הגרמנית היו בידי הגיבור שלה — אחד אלפרד נאו. אותו נאו נפטר, למזלה של המיפלגה, לפני שנתיים. נאו, כך הסתבר, עשה את הכל בעצמו, מבלי לתתף איש בענייניו. למשל, כאשר העביר ליד מערכת הבחירות של הלמוט שמידט, אז מועמד המיפלגה לראשות הממשלה, סכום של שמונה מיליון מארק (קרוב לשלושה מיליון דולר), הוא הביא את הכסף במזומנים. איש לא ידע מגיון בא הכסף, ואיש לא שאל. נאו גם לא רשם שום רישומים לגבי זהות התורמים. ואילו הסלכאך אמר שהוא בנקאי, וכבנקאי הוא מצווה על שמירת הסוד

חלק מן התשובות ידועות. את האחרות לקח עימו לוינסון לקבר. מנהל הבנק הגרמני שאיפטר עיסקה סיבובית זו — ואלטר הסלכאך, השבוע התפרסם שמו של הסלכאך בקשר עם עסקות דומות — אך הפעם בקשר עם עסקות סיבוביות שנועדו להורים כספים לקופת מיפלגת העבודה הגרמנית.

עיסקה סיבובית

זה זמן-מה מוועזת המערכת הפוליטית הגרמנית על-ידי גילר יים מדהימים על כספי-שחוח אדירים. ששולמו על-ידי איליהון גרמניים למיפלגות הימין והמרכז בגרמניה. חברות-ענק גרמניות, כך הסתבר, נתנו לשחד באופן שיטתי פוליטיקאים ומיפלגות, עכשיו הגיעה החקירה גם אל המיפלגה הסוציאלי-דמוקרטית הי-גרמנית. לעיני החוקרים התגלתה תמונה של שחיתות מיפלגתית. איש-הכספים של מיפלגת-העבודה הגרמנית — ש היתה במשך תקופה ארוכה מיפלגת-השילטון — היה גובה סכומי-ענק ממיליונרים שונים. אלה היו מוכנים להעביר סכומי-שחוח אלה כתרומה למיפלגה, בתנאי אחד: שיוכלו לנכות את הסכומים מן הרווחים שלהם, החייבים במס. לצד המיפלגה קיימת קרן, הקרויה על שם אחד מגדולי המיפלגה בעבר, קרן פרידריך אברט. וזהו קרן למטרות חינוכיות ותרבותיות, שמונת לנכות את התרומות לה ממס (כמו התרומות למגבית היהודית המאוחדת באמריקה, בגלל פעולותיה בשירות הציבור). לעומת זאת אסור בהחלט לנכות ממס את התרומות למיפלגה. על פי החשד, שהתגלה השבוע

בנקאי הסלכאך יד רוחצת יד

יש מו צין כשיא פרשת יעקב לוינסון, בקשר עם כמה עסקות. למשל: פרשת האוטובוסים. הקורא פרטיב אגד רכש מיספר גדול של אוטובוסים מדגם מרצדס מן החברה הגרמנית המייצרת אותם. עיסקת הענק בוצעה באמצעות בנק הפור-עלים. שבו שלט אז יעקב לוינסון שליטון מוחלט. הגרמנים שילמו קומיסיון סמוי ענקי. קומיסיון זה היה, כמוכן, על חשד בון משלם-המיסים הישראלי, המסבסר את הקואופרטיב. למעשה, היתה זאת גניבה. לוינסון שיתף בעיסקה זו את בנק-האח שלו בגרמניה — הבנק של האיגודים המקצועיים. שמו: בנק פיר מיינר-יררטשאפט (בנק למשק שיתופי). הקומיסיון הסמוי הועבר לחשבון בבנק שווייצרי — רבר שהיווה עבירה חמורה על-פי החוק הישראלי. מן החשבון הסודי בבנק השווייצרי שולמו כספים למי שילוינסון רצה ביקרו. מיז אנשים פרטיים? מוסדות שונים? קופת מיפלגת-העבודה? רק

יחסים מרחביים

קובלנקה

המלך חסן הוא אבי הגישה שהביאה להסכם חוסיין-ערפאת. השבוע פעל שוב.

רק חוסיין וערפאת ביחד יוכלו ללכת בדרך השלום. אמר חסן ה-2, מלך מרוקו, לאורי אבנרי, יעקב ארנון ומתי פלד בסתיו 1982. כאשר הזמין אותם לשיחה ליד ניו-יורק, המשימה קשה מדי מכריח חוסיין או יאסר ערפאת יוכל לשאת בה לבדו. ביחד יוכלו לעמוד בה. היו ררושות כמה שנים כדי להגשים את חונו של המלך החכם. ערפאת כרת את ההסכם ההיסטורי שלו עם חוסיין, אותו, ונבחרה מישלחת ירדנית-פלסטינית משותפת. החודש נעשה נסיון להעניק ליוזמה זו אישור של קונסנוס כלל-ערבי. לשם כך כינס חסן בעיר דאר-אל-בידה (קובלנקה) ועידת-פיסגה ערבית, על פי בקשתם של חוסיין וערפאת. תמיכה פושרת. מה היתה הי-תוצאה?

כינס הוועידה היתה מלווה כקשיים רבים. בין השאר: המדינות הקיצוניות, המתנגדות להתנוגה המתונה של ערפאת ולפיתרון הבקיעה הפלסטינית, החרימו את הי-ועידה בכלל. מבין 22 המדינות הערביות, חמש סירבו לבוא: סוריה, לוב, עיתאן הדרומית, אלג'יריה ולבנון, שהיא עתה גרורה סורית. מדינה שישית, מצריים. עריין אינה חברה בליגה הערבית.

כמה מדינות, התמוכות בכל ליבן בפיתרון-שלום, הסתפקו בייצוג בדרג נמוך, מפני שלא רצו להיכנס לעימות עם סוריה וחברותיה. בראשן עומדת סעודיה, המממנת את סוריה בגלל כמה סיבות. אחת: סוריה היא מדינת-עימות, וכוחה הצבאי מונע, לדעת סעודיה, את התפשטות ישראל לעבר שדות-הנפט הערביים. שניה: סוריה היא בעלת-ברית של איראן, וסעודיה פוחדת מפני מזימותיו של האיית-אללה חומייני.

בתנאים כאלה אי אפשר היה להשיג החלטה ברורה וחרמ-מעמית, פה אחד, התומכת בפירוש החסכם חוסיין-ערפאת. התקבלה החלטה פושרת יותר, התומכת בחסכם זה בעקפיין. דובר על ועידה נוספת, בסוף השנה, שבה יינתן אישור ברור יותר.

ציר ישראל-סוריה. היה זה ניצחון חלקי של חוסיין וערפאת. אך לא היה זה ניצחון מלא.

מכונת-התעמולה של ממשלת-יש-ראל, בעורת העיתונות הישראלית הצייתנית, התלבשה מייד על ההחלטות כדי להוכיח כי הסכם חוסיין-ערפאת נכשל. שימעון פרס ניבא בקול-יקולות שההסכם יתפרק, והרדיו תיאיר בהתלהבות ובהרחבה את תגובות העיתונות הלבנונית, שטענה כי הפה וועידה נכשלה. לבנון, שישאל הפכה אותה למדינת-חסות עלובה של סוריה, מביעה כיום את הדיעה הסורית. שום עיתון בעצירות אינו מעז כיום להשמיע דיעה עצמאית כלשהי.

שיתוף-הפעולה הישראלי-סורי נגד אש"ף בא לירי גילוי ברור גם כפרשה קטנה זו.

מים מן הסלע. לנבואותיו של פרס יש בסיס הגיוני פשוט: אם הקו של ערפאת לא ינחל שום הישג ברור, יצטרך במקור או במאוחר לחזור לקו נוקשה יותר. דעת-הקהל הפלסטינית לא תסבול לאור-דימים קו מדיני מתון, שאינו מביא שום התקדמות לקראת סיום הכיבוש הישראלי. עד לכה הצליחו שימעון פרס ויצחק שמיר לנעול כל התקדמות ממשית של ארצות-הברית בתהליך השלום. גם השבוע הסתפקו האמריקאים בכידי בורים סתומים בתגובה על ועידת-קובלנקה. אך הציר ערפאת-חוסיין מובארכיסח אינו מרפה מנסינותיו להוציא מים מן הסלע האמריקאי. בעוד שהציר אסד-ק'אפי, בעורת מוסקווה, מנסה לתקוע להם סכין בגב.